

polských přispěvatelů je příspěvek přeložen do češtiny. Na závěr každé studie nalezneme resumé ve druhém jazyce, nežli je jazyk textu.

Martin Rataj

G. Hogan-Brun, U. Ozolis, M. Ramonine, M. Rannut, **Language politics and practices in the Baltic states**. Tallinn: Tallinn University Press, 2009, 163 s. ISBN 978-9985-58-629-7

Kniha, která vyšla v rámci série *Current Issues Language Planning* (Vol. 8, No. 4), si vytkla poměrně ambiciózní cíl – představit co nejkomplexnější pohled na jazykovou politiku v Pobaltí od meziválečné doby až po současnost, a to z mnoha úhlů pohledu od tvorby jazykové politiky, přes její praktické důsledky až po úvahy o jejím smyslu. Autoři publikace reprezentují všechny tři pobaltské národy (Lotyšsko – Uldis Ozolius, Litva – Meilutė Ramoninē, Estonsko – Mart Rannut). Symbolicky působí země původu hlavní autorky, Gabrielle Hogan-Brun, která je ze Švýcarska. Jak ukazují medailonky na deskách knihy, všichni autoři mají bohaté zkušenosti v oblasti jazykové politiky. Krátká anotace na obalu knihy je napsána v pěti jazycích, které jsou pro region relevantní: estonsky, lotyšsky, litevsky, rusky a anglicky.

Úvodní kapitola předkládá krátké shrnutí historického vývoje v Pobaltí ve spojení s jazykovou politikou a etnickou situací v oblasti; přiloženy jsou i mapy napomáhající v orientaci i těm, kdo nejsou v této oblasti „jako doma“. Přesto není historický úvod jen pouhým shrnutím, které mohou ti, kdo jsou s tématem obeznámeni, bez obav vynechat. Bez přihlednutí k němu lze dalším pasážím knihy jen těžko porozumět.

Navazující kapitoly se zabývají přímo jazykovou politikou s důrazem na její vývoj a důsledky v sovětské éře. Na sovětské téma plynule navazuje analýza jazykové politiky po obnovení nezávislosti. V publikaci je vysvětleno, jak k dnešní situaci došlo a proč jazykové požadavky obnovených pobaltských republik nevznikly samy od sebe a teprve až v 90. letech 20. století; hodnotit současnou jazykovou politiku v Pobaltí bez znalosti minulosti a zároveň bez zohlednění celoevropského kontextu není možné.

Čtenář se postupně dostává k nejdůležitější části knihy, tedy k analýze současné situace zahrnující její podstatné aspekty: od popisu státní politiky, systému vzdělávání, požadavků na občanství, bilingvismu a testování jazykových znalostí se autoři dostávají až k různému přístupu odborných studií k tématu a hodnocení přínosu pobaltských států k řešení jazykové problematiky.

Complexnost je jednou z hlavních předností knihy, přičemž poměrně široký záběr znamená povrchnost. Jsou zde zmíněna i témata a problémy, které nejsou úplně všeobecně známy, a zároveň i „známější témata“ jsou rozebrána do hloubky. Díky tomu se čtenář dozvídá množství informací, které by jinak poměrně složité sháněl z různých zdrojů (např. jednotlivé zákony, které se k problematice vztahují nebo relevantní rezoluce vydané Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě).

V knize jsou obsaženy také grafy a tabulky, které dokreslují informace obsažené v textu, a seznam použité literatury. Velmi však chybí rejstřík a asi nejvíc chybí obsah, který by pomohl k lepší orientaci. I přesto je kniha *Language politics and practices in the Baltic states* dobrým pomocníkem nejen pro ty, kdo se v jazykové politice oblasti příliš neorientují.

Olga Brabcová

Tomáš Karásek, ed., **European Union in a New Security Environment**. Prague: Matfyzpress, 2008, 130 s. ISBN 978-80-7378-075-3

European Union in a new security environment, kniha napísaná rukou niekoľkých výskumných pracovníkov Fakulty sociálnych vied Karlovej Univerzity v Prahe, je zborníkom esejí a stručným prehľadom európskych politík v rôznych oblastiach súčasných bezpečnostných otázok EÚ a väzieb medzi niektorými aktérmi medzinárodných vzťahov v oblasti bezpečnosti v EÚ i mimo nej. Kniha je prínosná najmä pre študentov bezpečnostných alebo európskych štúdií, ktorí sledujú dianie v EÚ a zaoberajú sa bezpečnostnou politikou EÚ. Publikácia pozostáva zo šiestich častí a každý autor sa venuje inej problematike bezpečnosti. Autori vo svojich analýzach využívajú mnoho primárnych zdrojov, najmä akčných plánov a Zelených kníh Európskej komisie a dokumentov NATO.

V prvej časti publikácie Libor Stejskal analyzuje praktickú stránku udržateľnej bezpečnostnej politiky EÚ. Zaoberá sa prevahou technologického prístupu, preceňovaním bezpečnosti so znižujúcou sa toleranciou riziku a nedostatočným zapojením sa občanov v bezpečnostných otázkach. Druhá časť Petra Anděla sa zaoberá príspevom Severoatlantickej aliancie k procesu európskej integrácie a k vytvoreniu jednotnej Európy. Vykresľuje obdobie po novembri 1989 v novom bezpečnostnom prostredí v strednej a východnej Európe vytvorenou po páde železnej opony, v ktorom sa NATO stalo jednou z kľúčových inštitúcií, ktorá dotvorila stabilný a bezpečný región v tejto oblasti. Stručne a výstižne s náhľadom do nedávnej histórie opisuje prístupové procesy Českej a Slovenskej republiky do bezpečnostných štruktúr NATO a ich plnenie stanovených kritérií pre vstup. Tretia kapitola Dagmar Moravcovej pojednáva o europeizácii nových členských štátov EÚ a analyzuje českú bezpečnostnú politiku v procese internacionalizácie európskych noriem pracovníkmi Ministerstva zahraničných vecí a Ministerstva obrany. Využíva koncept europeizácie ako rámec analýzy a skúma, ako sa títo úradníci socializovali s európskymi normami a pravidlami a ako sa vyvíjali ich preferencie v bezpečnostných zložkách a pilieroch EÚ (NATO, ESDP, CFSP). Pre porovnania využíva štatistické informácie eurobarometru EK. Kapitola je doplnená niekoľkými grafmi pre lepšie vykreslenie štatistických údajov. Zdeněk Hrubý sa v piatej časti knihy pýta, či je energetická politika ekonomicky racionálna a implementovateľná a či nie je energetický balíček iba súčasťou silných slov Lisabonskej stratégie. Kapitola je pomerne bohatá na informácie. Autor stručne predstavuje Zelenú knihu z roku 2006, energetický balíček a akčný plán z roku 2007, identifikuje problémy v energetickom sektore a varuje pred